



KOMPARATÍVNA ANALÝZA UPLATŇOVANIA SPOLOČENSKY ZODPOVEDNÉHO PODNIKANIA VO VYBRANÝCH POŠTOVÝCH PODNIKOKCH

Vladimíra Žiačková*

Úvod

Pošta ako odvetvie národného hospodárstva patrí do terciárneho sektora, často sa však uvádza aj kvartálny sektor, čo súvisí najmä s rastom významu informácií. Poštový sektor je jedným z významných činiteľov upevňovania národnej i politickej jednoty krajiny, prostriedkom rozvoja medzinárodných vzťahov, jedným z činiteľov ekonomického rozvoja, prostriedkom uspokojovania potrieb obyvateľstva a tiež významným prvkom výrobného procesu.

Tieto charakteristiky v súčasnosti kladú aj na poštové podniky požiadavku na spoločensky zodpovedné podnikanie s ohľadom na vonkajšie prostredie a všetky zainteresované subjekty. Spoločensky zodpovedný podnik nemá za cieľ len maximalizáciu zisku alebo zvyšovanie hodnoty podniku, ale jeho ciele vychádzajú z potrieb prostredia, v ktorom podniká a zahŕňajú aj sociálne a environmentálne aspekty jeho činnosti.

Poštový sektor a poštový podnik

Poštový sektor a sektor elektronických komunikácií plnia významné funkcie pre spoločnosť, ktoré spočívajú v:

- ❑ *informačnom systéme* - vytváraním komunikačných ciest umožňujúcich prekonanie priestorových vzdialeností medzi jednotlivými časťami štátu a slúžiacich k ich vzájomnému informačnému vyrovnávaniu a zjednocovaniu, čím sa vytvárajú predpoklady priestorovej integrácie štátu;
- ❑ *prepravnom systéme štátu* - zabezpečovaním prepravy informácií na fyzicky objemných médiách, prepravy predmetov alebo tovaru, prípadne aj hromadnej prepravy osôb;
- ❑ *peňažnom systéme* - významným podielom na manipulácii s obeživom, a to v rámci platobného styku, obstarávateľských činností a bankovníctva;
- ❑ *sociálnej politike* - zdôrazňovaním úrovne a počtu pracovných príležitostí;
- ❑ *regionálnej politike* - tendenciou k pretváraní lokálnych, regionálnych štruktúr tak z hľadiska správy, ako aj z hľadiska niektorých účelových funkcií - možno hovoriť o integrácii, ktorej cieľom je vecná a ekonomická účinnosť. [1]

* Ing. Vladimíra Žiačková, Žilinská univerzita v Žiline, Fakulta Prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov, Katedra spojov, Univerzitná 1, 010 26 Žilina, tel. č.: 041/513 3144, e-mail: vladimira.ziackova@fpedas.uniza.sk

Podľa klasifikácie ekonomických činností SK Nace Rev. 2, ktorá bola vypracovaná na základe európskej klasifikácie NACE Rev. 21 a nahradila odvetvovú klasifikáciu ekonomických činností známu pod skratkou OKEČ, pracovné činnosti v pošte sú zaradené v sekciách H – Doprava a skladovanie, J – Informácie a komunikácia, K – Finančné a poisťovacie činnosti a L – Činnosti v oblasti nehnuteľností.

Poštový podnik podľa § 5 zákona č. 507/2001 Z. z. o poštových službách v znení neskorších predpisov je podnik, ktorý poskytuje poštové služby. O poskytovanie poštových služieb ide vtedy, ak obsahom činnosti podnikateľa je vyberanie alebo dodávanie oznámení a vecí, ktoré sú podľa § 4 poštovými zásielkami. Poštový podnik môže poskytovať poštové služby len na základe živnostenského oprávnenia, v rozsahu všeobecného povolenia a za podmienok ustanovených týmto zákonom.

Komparatívna analýza CSR v poštových podnikoch

Mnohé svetové poštové podniky uplatňujú princípy spoločensky zodpovedného podnikania a sú aktívnymi členmi *Iniciatívy UN Global Compact*, ktorú zastrešuje Organizácia Spojených národov. V tabuľke 1 sú uvedené poštové podniky, ktoré sú pridružené k tejto iniciatíve.

Tabuľka 1.

Poštové podniky participujúce na iniciatíve Global Compact

Poštový podnik	Krajina pôsobnosti	Dátum pričlenenia sa k iniciatíve
<i>International Post Corporation</i>	Belgicko	2008/12/26
<i>Post Danmark</i>	Dánsko	2009/01/26
<i>Deutsche Post DHL</i>	Nemecko	2006/07/20
<i>Hungarian Post</i>	Maďarsko	2006/05/04
<i>Japan Post Group</i>	Japonsko	2008/05/01
<i>Business Post Group</i>	Veľká Británia	2009/02/17
<i>Royal Mail Group</i>	Veľká Británia	2005/04/06
<i>Austrian Post</i>	Rakúsko	2007/08/24
<i>Groupe La Poste</i>	Francúzsko	2003/03/18
<i>Albanian Post</i>	Albánsko	2007/05/24
<i>Iceland Post</i>	Island	2009/07/20
<i>An Post</i>	Írsko	2010/08/04

Zdroj: vlastné spracovanie

Táto iniciatíva zastrešuje základné princípy definujúce minimálne ekologické a sociálne štandardy. Opiera sa o princípy verejnej zodpovednosti, transparentnosti a otvoreného dialógu v záujme zabezpečenia priestoru pre inováciu.

Pre posúdenie súčasného stavu pri uplatňovaní spoločensky zodpovedného podnikania je riešenie uvedenej problematiky zamerané na najvýznamnejšie aktivity vybraných poštových podnikov.

¹ Klasifikácia SK Nace Rev. 2 bola vydaná Nariadením Európskeho parlamentu a Rady č. 1893/2006; je dostupná na: http://www.colnasprava.sk/wps/PA_1_0_9D/OpenFile/f_orgnace2007metodika_07.pdf?docID=SazkKaXVfc317EKrXEahTDDIF4.

Slovensko - Slovenská pošta, a. s.



Na slovenskom trhu v súčasnosti pôsobí 23 registrovaných poštových podnikov poskytujúcich poštové služby podľa zákona č. 507/2001 Z. z. o poštových službách. Čoraz viac sa tu začínajú presadzovať zahraniční poštovní operátori prostredníctvom svojich zahraničných zastúpení, ako aj slovenské spoločnosti poskytujúce služby distribúcie poštových zásielok. Na základe údajov Štatistického úradu Slovenskej republiky o tržbách za vlastné výkony a za tovar, divízie Poštové služby a služby kuriérov, bol v roku 2009 podiel Slovenskej pošty na trhu poštových služieb približne 72 %.

Slovenská pošta, a. s. nepublikuje etické kódexy, príp. správy o spoločensky zodpovednom podnikaní a informácie o dianí v oblasti spoločenskej zodpovednosti je možné zaznamenať len ojedinele. To však neznamená, že spoločensky zodpovedné aktivity nie sú zaradené do jej činnosti. Už samotná stratégia podniku kladie dôraz na trvalo udržateľný rozvoj, na kvalitu poskytovaných služieb, spokojnosť zákazníkov a investorov. Koncepcia rozvoja Slovenskej pošty, a. s. odzrkadľuje snahu manažmentu o stabilizáciu, konsolidáciu a zabezpečenie trvalého a udržateľného rozvoja podniku s naplnením požiadaviek širokej zákazníckej základne pri dodržaní kvality univerzálnej služby stanovenej v poštovej licencií.

Slovenská pošta uplatňuje moderný, efektívny a sociálne zodpovedný štýl riadenia spoločnosti s cieľom zabezpečiť jej dlhodobý, udržateľný a konkurencieschopný rozvoj. Predstavenstvo podniku schválilo dokument o firemnej kultúre, ktorý vymedzuje pracovné hodnoty, zásady medziludských vzťahov a etických princípov, či už smerom dovnútra podniku s orientáciou na zamestnancov alebo smerom von s orientáciou na zákazníkov. V dokumente Environmentálna politika SP, a. s. deklaruje princípy spoločensky zodpovedného podnikania s ohľadom na všetky piliere tohto konceptu. Slovenská pošta uplatňuje tieto **princípy spoločensky zodpovedného podnikania**:

- ❑ do všetkých aspektov podnikateľskej činnosti premieta kritériá a požiadavky na ochranu životného prostredia v snahe zmierniť nepriaznivé vplyvy všetkých svojich činností na životné prostredie;
- ❑ usiluje sa o snahu dosiahnuť rovnováhu ekonomických, environmentálnych a sociálnych cieľov a túto zohľadňuje pri vytváraní hodnôt pre zákazníkov a zamestnancov;
- ❑ v starostlivosti o životné prostredie uplatňuje princíp prevencie vo vzťahu k produkcii odpadov a šetreniu energií;
- ❑ o zabezpečovaní ochrany životného prostredia informuje verejnosť;
- ❑ systém riadenia v environmentálnej oblasti udržuje a zlepšuje prostredníctvom stanovených cieľov a plnením programov na ich realizáciu.

Ak by sme hľadali konkrétne znaky kvalitného riadenia a zodpovednosti voči spoločnosti, mohli by sme uviesť napr. hodnotenie ratingovej agentúry Moody's, ktorá udelila Slovenskej pošte v roku 2006 rating úverového rizika na úrovni Aaa.sk, čo je najvyššia možná úroveň. Odvtedy sa rating Slovenskej pošty nemenil a jeho výhľad ratingu je naďalej stabilný. V roku 2008 spoločnosť získala certifikáty, ktoré potvrdzujú zavedenie a udržiavanie systému manažérstva kvality a systému environmentálneho manažérstva zodpovedajúce požiadavkám normy STN EN ISO 9001:2001 a STN EN ISO 14001:2005. Spoločnosť je taktiež držiteľom prestížnej ceny HR Gold za inovatívny projekt v personalistike. Certifikáty zaväzujú spoločnosť k trvalému zlepšovaniu, s čím súvisí aj neustále skvalitňovanie a zefektívňovanie služieb s cieľom zvyšovania spokojnosti zákazníkov Slovenskej pošty.

Celosvetová ekonomická kríza zasiahla všetky odvetvia, poštový sektor nevynímajúc. Napriek nepriaznivej finančnej a ekonomickej situácii v spoločnosti sa Slovenská pošta

pripojila k iniciatíve vlády SR a k Memorandu o spolupráci pri riešení vplyvov finančnej a hospodárskej krízy okrem iného aj tým, že v roku 2009 uprednostnila zachovanie pracovných miest pred zvyšovaním priemernej mzdy svojich zamestnancov. Takmer každý poštový podnik vo svete musel realizovať viaceré opatrenia na zníženie nákladov. Mnohé z týchto opatrení boli razantné a vo veľkej miere ovplyvnili nielen výšku miezd, ale aj zamestnanosť v podniku. Takéto zásahy sa však Slovenskej pošty nedotkli, čo možno považovať za najväčší prejav zodpovednosti voči zamestnancom.

Slovenská pošta, a. s. sa popri svojich aktivitách snaží o znižovanie negatívnych vplyvov na životné prostredie. Pri realizácii vnútorných auditov kvality a environmentu sa ukázalo, že bol napĺňaný cieľ v udržiavaní trendu neustáleho zlepšovania, skvalitňovania a zefektívňovania poskytovaných služieb v prospech zákazníkov a v znižovaní environmentálnych vplyvov podniku na životné prostredie.

Z ďalších aktivít je možné uviesť projekt určený deťom – Vianočná pošta. V roku 2010 Slovenská pošta, a. s. bude organizovať už 12. ročník tohto projektu. Ďalšou prosociálnou aktivitou je iniciatíva Slovenskej pošty, a. s. na pomoc ľuďom v štyroch obciach postihnutých povodňami. Pošta umožnila bezplatné zasielanie balíkov do týchto obcí, pričom za desať dní bolo zaslaných vyše 1500 balíkov, ktorých obsahom bola nevyhnutná pomoc pre povodňami postihnuté obce. [2]

Rakúsko - Österreichische Post AG



Rakúska pošta (Österreichische Post AG) je jednou z najväčších spoločností v krajine a plne si uvedomuje svoju zodpovednosť nielen voči komunite, v ktorej pôsobí, ale aj voči spoločnosti ako takej. Z tohto dôvodu spoločnosť uznala a definovala aktivity zodpovedného podnikania voči záujmovým skupinám ako súčasť podnikovej stratégie a zároveň ako súčasť všetkých podnikových činností. Rakúska pošta, v rámci spoločensky zodpovedných aktivít, vychádza z princípov UN Global Compact keďže od roku 2007 je oficiálnym členom tejto dobrovoľnej iniciatívy.

Spoločnosť definuje stakeholderov vo vzťahu k spoločensky zodpovednému podnikaniu, ktorými sú:

- ❑ *zákazníci* – dobré vzťahy so zákazníkmi sú z pohľadu vrcholového manažmentu Rakúskej pošty základom úspechu celej spoločnosti (prioritou je poskytovanie poštových služieb za primerané ceny);
- ❑ *akcionári* (shareholders) – v ostatných rokoch Rakúska pošta vypláca vysoké dividendy svojim akcionárom, vrátane jej majoritného akcionára ÖIAG (a tým štátu);
- ❑ *zamestnanci* – spoločnosť má viac ako 23 000 zamestnancov v Rakúsku a 4 000 zamestnancov v zahraničí; veľkú zodpovednosť pripisuje najmä udržiavaniu pozície v rámci počtu zamestnancov a zabezpečeniu spokojnosti zamestnancov, pričom svoju pozornosť sústreďuje na aktívnu podporu rozvoja zamestnancov;
- ❑ *obchodní partneri* – snahou spoločnosti je vystupovať ako bezúhonný, spoľahlivý a predvídateľný obchodný partner pre svojich dodávateľov a ostatných obchodných partnerov;
- ❑ *environmentálne skupiny* (životné prostredie) – svoju povinnosť chrániť životné prostredie dokazuje neustále prebiehajúcou modernizáciou infraštruktúry, aktivitami súvisiacimi s recykláciou odpadov a programami zameranými na redukciu spotreby vzácnych prírodných zdrojov;
- ❑ *miestna komunita* – charakteristickými znakmi vzťahu medzi Rakúskou poštou a miestnou komunitou sú otvorený dialóg a celonárodná pôsobnosť (poštové služby sú poskytované v odľahlých územiach prostredníctvom zmluvných partnerov);

- *spoločnosť* – Rakúska pošta je jedným z najväčších národných zamestnávateľov a jej poštová sieť poskytuje prístup ku kvalitným poštovým službám pre všetkých obyvateľov.

Na základe určených stakeholderov a zodpovednosti voči nim, Rakúska pošta definovala **4 piliere udržateľného rozvoja**:

1. pilier: Hospodárenie:

Iba spoločnosť, ktorá expanduje a dlhodobo generuje zisk môže prevziať dlhodobú zodpovednosť za efekty svojej činnosti a vytvárať primerané podmienky pre napĺňanie sociálnych potrieb. Prioritou Rakúskej pošty v tejto oblasti je zaistiť dlhodobú ziskovosť. Na splnenie tohto prioritného cieľa spoločnosť prijíma opatrenia na udržanie konkurencieschopnosti a implementuje medzinárodnú stratégiu navrhnutú za účelom dosiahnutia dlhodobého úspechu spoločnosti.

2. pilier: Spoločnosť:

Rakúska pošta ako poskytovateľ univerzálnej služby je v tomto zmysle povinná dodržiavať zásady spoločensky zodpovedného podnikania, a to tým, že vynakladá značné finančné prostriedky na údržbu a ochranu komunikačnej infraštruktúry krajiny. Záujmom spoločnosti je najmä zabezpečenie spoľahlivosti a kvality poštových služieb poskytovaných obyvateľstvu. Rovnako reaguje na výzvy podmienené vzrastajúcou konkurenciou prostredníctvom neustálych inovácií prospešných pre celú spoločnosť.

3. pilier: Zamestnanci:

Predpokladmi pre získanie a udržanie si kvalitných zamestnancov je zabezpečenie vhodného, neškodlivého a bezpečného pracovného prostredia. Značná časť zamestnancov sa musí priebežne prispôbovať meniacim sa podmienkam, ktoré sú spôsobené optimalizáciou a inováciou procesov. Preto je potrebné neustále organizovať vzdelávanie zamestnancov, ktoré pošta zabezpečuje vo svojom Rozvojovom centre. V rámci tohto piliera spoločnosť dbá aj na sociálne aspekty, napr. vyváženosť osobného a pracovného života, rovnosť v odmeňovaní, zdravie a bezpečnosť zamestnancov a pod.

4. pilier: Životné prostredie:

Efektívne využívanie prírodných zdrojov je tiež dôležitou prioritou Rakúskej pošty, čo preukázala snahou o znižovanie spotreby zdrojov, hospodárnosťou v preprave, využívaním ekologických dopravných prostriedkov, prípadne aktívnou participáciou na environmentálnych projektoch (napr. Program PostEurop - Asociácie európskych verejných poštových operátorov pre znižovanie skleníkových plynov spôsobujúcich skleníkový efekt). [3]

Veľká Británia - Royal Mail Group



V prípade Britskej pošty je na prvý pohľad zrejmé, že téme zodpovednosti voči spoločnosti sa venuje už dlhší čas. Ku iniciatíve Global Compact sa pripojila už v roku 2005 a od tohto roku prešli jej aktivity v oblasti zodpovedného podnikania rozsiahlym vývojom. Zaujímavá je najmä webová doména venovaná práve spoločenskej zodpovednosti, na ktorej sú uvedené podrobné informácie o tom, v akých oblastiach spoločenskej zodpovednosti sa spoločnosť angažuje, kto je zodpovedný za jej uplatňovanie, ako spoločnosť riadi aktivity v tejto oblasti, aké ocenenia získala a pod.

Na prelome rokov 2008 a 2009 Britská kráľovská pošta vydala v poradí siedmu *Správu o spoločensky zodpovednom podnikaní*, ktorá obsahuje podrobný popis aktivít realizovaných v ekonomickej, pracovnej, komunitnej a environmentálnej oblasti spolu s rozpočtom nákladov vynaložených na tieto účely. Spoločnosť vyzdvihuje 5 *popredných*

aktivít, ktorými demonštruje svoj záujem podnikat' zodpovedne a vyvíjať podporné aktivity voči zamestnancom, zákazníkom a dodávateľom:

- uplatňovať rovnoprávnosť a spravodlivosť na každom pracovisku;
- zabezpečiť vysokú úroveň bezpečnosti na pracovisku;
- poskytovať podporu k zabezpečeniu zdravia všetkých zamestnancov;
- mať pozitívny sociálny vplyv na zamestnancov, komunity, zákazníkov a dodávateľov;
- pomáhať zákazníkom (podnikateľských subjektom) podnikat' ekologicky udržateľným a konkurencieschopným spôsobom. [4]

Nemecko - Deutsche Post DHL



Nemecká Deutsche Post, ktorá je divíziou spoločnosti Deutsche Post DHL realizuje v oblasti spoločenskej zodpovednosti množstvo aktivít doma aj v zahraničí. Každoročne publikuje správy o spoločenskej zodpovednosti pod hlavičkou „Living Responsibility“, získala hodnotenie FTSE 4 Good Index², taktiež získala hodnotenie indexom „The ASPI Eurozone“, ktorý je európskym indexom referenčných spoločností a investorov, ktorí sa zaviazali podnikat' s prihliadnutím na trvalo udržateľný rozvoj a spoločenskú zodpovednosť. V oblasti environmentu získala hodnotenie indexom „FTSE KLD Global Climate 100 Index“, ktorý podporuje investície do 100 verejných spoločností, ktoré preukazujú najväčší potenciál pre znižovanie klimatických zmien. V januári 2009 vyústili jej aktivity pripojením sa k organizácii World Business Council for Sustainable Development.

Aktuálna správa, publikovaná v apríli 2010, zahŕňa informácie o spoločensky zodpovednom podnikaní všetkých divízií a dcérskych spoločností vo viac ako 220 krajinách a informácie o financovaní týchto aktivít. Táto správa bola vytvorená na základe Global Reporting Initiative (GRI) tretej generácie známej ako „G3“ a to v rámci sektora logistiky a dopravy. Stratégia spoločnosti v oblasti spoločensky zodpovedného podnikania dokonale kopíruje PDCA cyklus, keďže nie je len jednoduchým zhrnutím aktivít, ale obsahuje aj spätnú väzbu a plán aktivít spolu s ohraničením časového horizontu ich realizácie.

Prístup Deutsche Post ku spoločenskej zodpovednosti vyplýva zo stratégie spoločnosti s názvom „Stratégia 2015“, ktorá podporuje záväzok k trvalo udržateľnému rozvoju, k dosiahnutiu dlhodobých cieľov s ohľadom na ochranu životného prostredia, k podpore komunity a zamestnancov. Stratégia spoločensky zodpovedného podnikania podniku je postavená na troch základných programoch – „GoGreen, GoHelp a GoTeach“, ktoré zodpovedajú zameraniu prospešných aktivít v oblasti životného prostredia, pomoci obyvateľstvu v prípade prírodných katastrof a v oblasti vzdelávania zamestnancov. [5]

Švajčiarsko – Swiss Post



Švajčiarska pošta sa v rámci svojej stratégie snaží o vyrovnanú ekonomickú, sociálnu a environmentálnu zodpovednosť. Podnik je aktívny vo všetkých oblastiach spoločenskej zodpovednosti. Je držiteľom certifikátu ISO 14001:2004, ktorý potvrdzuje zavedenie a udržiavanie systému environmentálneho manažérstva. Počas svojho pôsobenia sa zaviazal k mnohým iniciatívam („Pozitívne so zdravotným postihnutím“, „Investovanie do ľudí“ a pod.) a participuje na mnohých projektoch určených na podporu komunity.

² Tento burzový index meria výkonnosť spoločností, ktoré spĺňajú globálne uznávané štandardy pre spoločensky zodpovedné podniky.

V správe o udržateľnom rozvoji Rakúska pošta identifikuje svoj kľúčový záujem v oblasti zodpovedného podnikania takto: „Vďaka veľkému podielu zainteresovanosti na klientských operáciách po celej krajine, kľúčovým aspektom zodpovednosti organizácie je zodpovedný prístup k všetkým našim činnostiam a k podpore a rozvíjaniu spoločensky zodpovedných cieľov našich klientov, z ktorých mnohí dosahujú v rámci zodpovedného podnikania vysoké hodnoty CR Indexu.³“

Švajčiarska pošta presadzuje princíp rovných príležitostí v zamestnaní a stavia sa proti všetkým formám nezákonnej alebo neoprávnenej diskriminácie. Rovnako si je vedomá svojej zodpovednosti voči životnému prostrediu, preto sa usiluje o neustále znižovanie environmentálnych rizík. Zodpovednosť voči komunite definuje v rámci svojej stratégie, pričom sa zameriava na jej ekonomické a sociálne potreby.

Ako súčasť svojej politiky, pošta sleduje štyri hlavné strategické smery:

- znižovať environmentálne riziká,
- trvalo udržateľne nakladať s prostriedkami,
- spoločensky zodpovedné podnikanie využiť ako trhovú príležitosť,
- stať sa viac atraktívnym zamestnávateľom. [6]

Austrália – Australia Post



Spoločensky zodpovedné podnikanie v spojení s Austrálskou poštou je relatívne novým pojmom, keďže stratégiu zodpovedného podnikania začala profilovať v roku 2008. Jej víziou je "prispieť každý deň k udržateľnému zajtrajšku". Základom koncepcie spoločensky zodpovedného podnikania je *sedem strategických cieľov*:

- minimalizovať negatívny dopad na životné prostredie;
- investovať do komunít, s ktorými pri vykonávaní podnikateľskej činnosti prichádza do kontaktu;
- poskytovať hodnotné služby s ohľadom na spoločenskú zodpovednosť;
- integrovať spoločensky zodpovedné aktivity do dodávateľského reťazca;
- svojou činnosťou prispievať k snahe o trvalo udržateľný rozvoj;
- porozumieť potrebám a očakávaniam stakeholderov;
- zaisťovať efektívne riadenie a podávanie správ v oblasti spoločensky zodpovedného podnikania.

Prvá Správa o spoločensky zodpovednom podnikaní bola publikovaná v roku 2009 a na základe Global Reporting Initiative boli určené hlavné oblasti záujmu Austrálskej pošty, a to prístup k poštovým službám, ekonomická výkonnosť, zamestnanosť, úspora energie, ochrana osobných údajov, emisie, odpadové vody, súlad s právnymi predpismi, priame ekonomické vplyvy, rozmanitosť na pracovisku a rovnosť príležitostí, zloženie vozového parku. [7]

Japonsko – Japan Post Group

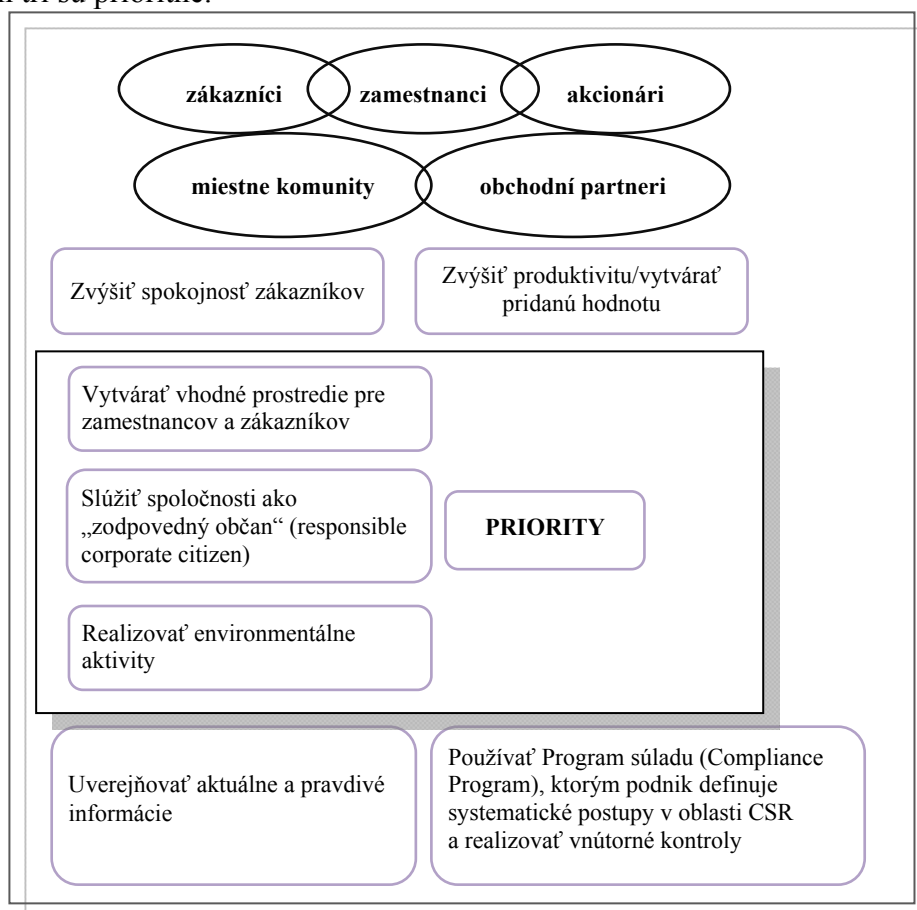


Holding Japan Post Group má štyri divízie – „Japan Post Network, Japan Post Service, Japan Post Bank a Japan Post Insurance“. Podnik, ktorý zastrešuje všetky funkčné oblasti pošty –

³ Corporate Responsibility (CR) Index je index zverejnený organizáciou Business in the Community a predstavuje benchmark v oblasti zodpovedného podnikania. Tento index obsahuje zároveň metodiku implementovania CSR v podniku, pomáha podnikom integrovať CSR do podnikových operácií pomocou systematického riadenia, merania a reportovania vplyvov podnikov na spoločnosť a prostredie.

poskytovanie služieb, poštovú sieť, poštovú banku a poisťovňu, sa vyznačuje dobre prepracovanou politikou zodpovedného podnikania medzi analyzovanými svetovými poštovými operátormi.

V Japonskej pošte je spoločenská zodpovednosť prostriedkom pre podnikanie v súlade s vysokými štandardmi, ktoré si podnik stanovil. Dodržiavanie týchto štandardov prispieva k dodržiavaniu filozofie podniku a k zabezpečeniu trvalo udržateľného rozvoja. V súlade s týmto pohľadom na zodpovedné podnikanie, bolo definovaných *sedem oblastí záujmu*, z ktorých tri sú prioritné.



Obrázok 1. Oblasti spoločensky zodpovedných aktivít Japonskej pošty

Zdroj: Výročná správa Japan Post Group 2009, s. 72.

Aktivity z každej znázornenej oblasti záujmu sú podrobne popísané v Správe o spoločenskej zodpovednosti. [8]

Kanada – Canada Post



Kanadská pošta vkladá spoločenskú zodpovednosť do všetkých aspektov podnikania – investuje do zamestnancov, podnikových procesov, infraštruktúry, komunity a životného prostredia.

Centrálnym bodom záujmu podniku sú jeho stakeholderi, čo dokazuje aj výsledok nezávislého prieskumu vybraných 1 115 spoločností na celom svete. Kanadská pošta sa stala jednotkou v tomto prieskume práve z dôvodu výnimočnej zainteresovanosti na zodpovednosti voči záujmovým skupinám. [9] V tabuľke 2 sú uvedené základné oblasti spoločensky zodpovedného podnikania Kanadskej pošty:

Tabuľka 2
Spoločensky zodpovedné aktivity Kanadskej pošty

	Ekonomická oblasť	Environmentálna oblasť	Sociálna oblasť	
	Finančná udržateľnosť	Životné prostredie	Zamestnanci	Komunity
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> - bezpečnosť a súkromie, - riadenie hodnoty zákazníka - spoľahlivosť doručovania - postupy verejného obstarávania - povinnosť univerzálnej služby 	<ul style="list-style-type: none"> - emisia skleníkových plynov - zelené budovy - environmentálna udržateľnosť - hospodárenie s odpadmi - „zelené produkty a služby“ 	<ul style="list-style-type: none"> - zdravie a bezpečnosť - angažovanosť zamestnancov - spravodlivosť - rôznorodosť na pracovisku - vzdelávanie a rozvoj 	<ul style="list-style-type: none"> - duševné zdravie, - gramotnosť - komunitné programy - sponzorstvo a dary

Zdroj: Social Responsibility Report 2009 Canada Post, s. 13.

Mnohé ďalšie európske poštové podniky sú podobne aktívne v oblasti spoločenskej zodpovednosti.

Záver

Z uskutočnenej komparatívnej analýzy a z preštudovaných podkladov z jednotlivých poštových podnikov môžeme vysloviť záver, že prístup poštových podnikov je v prevažnej miere systémový. Podniky majú určené v organizačných štruktúrach útvary, ktoré pokrývajú záber tejto problematiky. Podniky, ktoré zverejňujú správy o spoločensky zodpovednom podnikaní majú definovanú stratégiu a parciálne ciele, od ktorých sa odvíjajú ďalšie aktivity. Veľká časť poštových podnikov vytvára tieto správy na základe iniciatívy UN Global Compact – G2, príp. G3.

Poštové podniky, ktoré uplatňujú spoločensky zodpovedné podnikanie dlhšie ako 5 rokov majú definovaných stakeholderov v každej rovine konceptu spoločensky zodpovedného podnikania. Podniky, ktoré takéto dlhoročné skúsenosti nemajú, viažu svoje aktivity v rámci zodpovedného podnikania najmä na zákazníkov, zamestnancov a miestnu komunitu. Príkladom dobrej praxe je Rakúska pošta, ktorá na základe určených stakeholderov definuje piliere svojho udržateľného rozvoja.

Oblasť reportovania zodpovedného podnikania u menších poštových operátorov je v súčasnosti v počiatkoch. Veľké poštové podniky vytvárajú správy o spoločenskej zodpovednosti niekoľko rokov (v prevažnej miere približne od roku 2003), pričom postupne využívajú vyššie štandardy reportovania. Prevažujú správy zamerané na trvalo udržateľný rozvoj, čo vyplýva z charakteru poštového sektora. V zásade platí skutočnosť, že prvky spoločensky zodpovedného podnikania nájdeme takmer u každého poštového podniku vo výročných správach, kde sú uvedené aj finančné zdroje vynaložené na jednotlivé aktivity.

Poštové podniky, ktorých politika je celoplošná (v ekonomickej, sociálnej a environmentálnej oblasti) sú na najvyššej úrovni implementácie spoločensky zodpovedného podnikania. Takúto úroveň dosahuje napr. Rakúska pošta, Deutsche Post DHL, Kanadská, Dánska, Nórska a Švédská pošta. Všetky pošty, ktoré participujú na iniciatíve UN Global Compact sa vyznačujú komplexne zameranou politikou v danej oblasti. Ostatné poštové podniky sa zameriavajú na sociálnu oblasť a na oblasť ochrany životného prostredia.

Literatúra

- [1] ČOREJOVÁ, T., et al.: Ekonomika sietí. 2. vyd., Žilina: EDIS, 2010, 322 s. ISBN 978-80-554-0155-3.
- [2] Výročné správy Slovenskej pošty, a. s. za roky 2006 – 2009.
- [3] Austrian Post AG – Sustainability Report, 2009.
- [4] Royal Mail Group Corporate Social Responsibility Report, 2008/09.
- [5] Deutsche Post DHL - Corporate Responsibility Report, 2009/10.
- [6] Swiss Post - Sustainability Report, 2009.
- [7] Australia Post Corporate Responsibility Report, 2008/09.
- [8] JAPAN POST GROUP, Annual Report, 2008, 2009.
- [9] Social Responsibility Report – Canada Post, 2007- 2009.
- [10] La Poste - 2008 sustainable development overview.
- [11] Magyar Posta - SUSTAINABILITY REPORT 2008.
- [12] United States Postal Service - Sustainability Report, 2009.
- [13] Posten Sweden - Posten's Sustainability Report, 2008.
- [14] Posten Norden - Sustainability Report, 2009.
- [15] Poste Italiane – Social report, 2007, 2008.
- [16] THE POST DANMARK GROUP - Sustainability Report, 2008.